

Stručni skup: Zaštita okoliša – trajni izazov hrvatskoga gospodarstva i hrvatskih stručnjaka

U sklopu ovogodišnjega, 84. jesenskog zagrebačkog velesajma održan je 4. međunarodni sajam zaštite okoliša, ekotehnologije i komunalne opreme (EMAT). Vezano uz taj sajam održan je i stručni skup *Zaštita okoliša – trajni izazov hrvatskoga gospodarstva i hrvatskih stručnjaka*. Cilj je toga tematskog sajma bio predstaviti poduzetničke aktivnosti u području gospodarenja otpadom, odnosno predstaviti rezultate u gospodarenju otpadom i provođenju ostalih aktivnosti na očuvanju okoliša, kao i upozoriti na probleme u poduzetništvu na tom polju.

Rezultate rada *Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost* predstavio je njegov ravnatelj Vinko Mladineo. Fond je u dvije i pol godine primjene *Pravilnika o postupanju s ambalažnim otpadom* prikupio oko 1,5 milijardi PET boca (ili oko 52 000 tone), oko 158 000 tona ambalažnoga stakla te oko 3 700 tona metalne ambalaže. Sva prikupljena ambalaža preradi se u domaćim pogonima. Zahvaljujući novomu *Pravilniku o zbrinjavanju otpadnih guma*, prikupljeno ih je oko 57 000 t (pretpostavlja se da ih na području Hrvatske ima i do 100 000 tona). Prikupljeno je i oko 12 500 tona otpadnih baterija i akumulatora (*Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima*), više od 20 000 otpadnih vozila (*Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima*) i oko 12,5 milijuna litara otpadnih ulja (*Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima*).

Da gospodarenje otpadom postaje i važna poduzetnička aktivnost, govori podatak da je, zahvaljujući i subvencijama *Fonda*, u dvije i pol godine modernizirano više starih i otvoreno nekoliko novih pogona te stvoreno oko 3 700 radnih mjesta.

Fond je pokrenuo i akciju zbrinjavanja azbestnoga otpada, ali predviđa se da će njegovo zbrinjavanje te sanacija dosadašnjih odlagališta trajati i do 50 godina.

Na pitanje izvjestiteljice zašto se ne preuzimaju boce koje sa sobom donose turisti, pa makar i bez naknade, i koliko takvih boca završi na odlagalištima, ravnatelj *Fonda* odgovorio je kako nijedna zemlja ne oporabljuje otpad za koji nije plaćena naknada u toj zemlji. Kada bi se te boce zbrinjivale, prema sadašnjem pravilniku *Fond* bi bio na gubitku od oko 30 do 40 milijuna kuna.

Količina PET boca koje donose turisti procjenjuje se na između 36 i 80 milijuna komada godišnje (a ukupna količina prikupljenih boca u dvije i pol godine je 1,5 milijardi), što znači da će toliko boca, a riječ je o korisnoj sirovini, završiti na odlagalištima. Osnovni postulati gospodarenja otpadom – smanjenje otpada na odlagalištima te izdvajanje korisnih sirovina iz otpada, takvim pristupom padaju u vodu, iako, prema riječima ravnatelja *Fonda*, nijedna zemlja nije postigla oporabu ambalažnoga otpada u cijelosti te se u Hrvatskoj planira uvesti energetska oporaba otpada pa će se ta količina moći spaljivati s ostalim komunalnim otpadom (kada?). Međutim, ako

se zbrinjavaju otpadna vozila za koja nitko nije platio naknadu, otpadne gume i azbestni otpad za koji nitko nije platio naknadu, zašto se i ta vrijedna sirovina, PET, u količini koju donose turisti, odvozi na odlagališta. S obzirom na to da je Hrvatska turistička zemlja koju godišnje posjeti oko 12 milijuna stranih turista, valjalo bi poraditi i na rješavanju toga problema. Nažalost, teško je bilo navesti ravnatelja *Fonda* na raspravu.

Problem odlagališta otpada u RH prilično je velik. Zabilježeno je stotinjak službenih i 150 manje službenih odlagališta, koja, zbog primjene direktiva Europske unije, moraju biti sanirana na odgovarajući način, a zbrinjavanju otpada na odlagalištima morat će se pristupiti prema sasvim novim pravilima koja će zasigurno povećati troškove gospodarenja otpadom.

I gospodarenje vodama važno je područje koje pridonosi očuvanju okoliša i kvaliteti ljudskoga života te će i na tome području primjena pravila ponašanja iz Europske unije donijeti onima koji još ne poštuju propisana pravila mnoge promjene.

Da zaštita okoliša i gospodarenje otpadom potiču poduzetničke aktivnosti, dokazale su tvrtke *Tehnix* i *Eko-flor plus*.

Proizvodni program poduzeća *Tehnix* d.o.o. obuhvaća široku paletu proizvoda komunalne tehnike, opremu za pročišćavanje otpadnih voda, opremu za gospodarenje naftnim derivatima, spremnike i opremu za smještaj otpada te specijalne strojeve i proizvode. Više od 50 % vlastite proizvodnje izvoze u Luksemburg, Švicarsku, Austriju, Njemačku, Grčku, Sloveniju, Mađarsku, Rumunjsku, Ukrajinu, Rusiju, Bugarsku, Srbiju, BiH te Libiju, a tvrtka ima i svoje proizvodne i razvojne centre u Mađarskoj, BiH, Srbiji i Rumunjskoj.

Tvrtka *Eko-flor plus* d.o.o. osnovana je 1997. te se bavila samo sakupljanjem komunalnoga otpada. Danas ta tvrtka ima 70 koncesija za sakupljanje otpada u deset hrvatskih županija, a djelatnost je proširila i na odvojeno sakupljanje opasnoga i neopasnoga otpada, obradu biorazgradljivoga otpada te prijevoz i posredništvo u sustavima gospodarenja svim vrstama otpada. Iz te su tvrtke upozorili na problematiku dodjeljivanja koncesija u kojima se kao partneri pojavljuju jedinice lokalne samouprave i stanovnici. Tvrtka *Eko-flor plus* upravlja postrojenjem za obradu građevinskoga otpada na lokaciji odlagališta otpada Jakuševac u Zagrebu.

Briga za otpad te gospodarenje otpadom sve su važniji za cijelo društvo, pa tako i za poduzetnike. A o tome svjedoči jubilarni deseti međunarodni simpozij *Gospodarenje otpadom Zagreb 2008.*, koji će se održati od 19. do 21. studenoga 2008. u Staroj gradskoj vijećnici u Zagrebu, a koji je najavljen na kraju ovoga dvosatnog skupa.

Gordana BARIĆ